

Р Е Ш Е Н И Е

№ 23

гр.София, 23 март 2018 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ВЪРХОВНИЯТ КАСАЦИОНЕН СЪД НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ, трето наказателно отделение, в открито съдебно заседание на двадесет и пети януари две хиляди и осемнадесета година, в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: КРАСИМИР ХАРАЛАМПИЕВ
ЧЛЕНОВЕ: БЛАГА ИВАНОВА
АНТОАНЕТА ДАНОВА

при участието на секретаря Илияна Петкова
и прокурорът от ВКП А. Гебрев
след като изслуша докладваното от съдия ДАНОВА наказателно дело № 1252/2017 г. и
, за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството е образувано по жалба, депозирана от адв. К., защитник на подсъдимия А. М. срещу решение №331 от 12.07.2017 г., постановено по внохд №800/2016 г. на Софийски апелативен съд.

В жалбата се твърди, че атакуваното съдебно решение е „неправилно, незаконосъобразно, постановено при неправилно приложение на материалния закон и при допуснати съществени нарушения на процесуалните правила“. Релевира се и основанието по чл.348 ал.1 т.3 от НПК. Поставя се акцент на оплакването за допуснати съществени нарушения на процесуалните правила, като се твърди, че са нарушени разпоредбите на чл.12, чл.13, чл.14 и чл.15 от НПК, тъй като въззивното решение не се основава на обективно, всестранно и пълно изследване на всички доказателства по делото. Подлагат се на анализ отделни фактически изводи на съда, за които се заявява, че не се подкрепят от събраните доказателства. Оспорва се достоверността на показанията на св.А. М. и в тази връзка мотивите на съда, относно причините, поради които е приел, че заявеното от свидетелката е обективно и добросъвестно дадено. По нататък се посочва, че съдът неправилно не е кредитирал показанията на св.Х. Р. и св. А. И. и не е отчел обстоятелството, че същите са близки приятели не на подсъдимия, а на пострадалия, от където може да се направи извод за достоверност на заявеното от тях във връзка със собствеността на ножа-средство на престъплението. Твърди се, че съдът неправилно е приложил закона, тъй като е налице хипотезата на чл.12 ал.1 от НК, понеже подсъдимият е действал при условията на неизбежна отбрана- за да защити живота си от противоправното поведение на пострадалия Д. С.. Доводът за явна несправедливост на наложеното наказание се обосновава с данните за личността на подсъдимия. Правят се алтернативни искания: да се отмени въззивното решение и подсъдимият да бъде оправдан; делото да бъде върнато за ново разглеждане на въззивния съд; да се намали размера на наложеното наказание.

Постъпило е допълнение към касационната жалба, в което са доразвити оплакванията във връзка с твърдението за недостоверност на показанията на св.А.М., като са анализирани съдържащите се в тях, според защитата, противоречия. Подчертава се отново, че съдът неправилно не е кредитирал показанията на свидетелите Л. Д., Х. Р., А. И..

В съдебното заседание пред ВКС защитникът на подсъдимия М. –адв.К. поддържа жалбата и депозираното допълнение по съображенията, изложени в двата процесуални документа и с направените искания.

Повереникът на гражданския ищец и частен обвинител А. М.- адв. С. моли да бъде оставена без уважение касационната жалба, тъй като счита, че не са налице касационните основания по чл.348 ал.1 от НПК.

Представителят на Върховната касационна прокуратура счита, че отправените в жалбата критики към въззивното решение, са неоснователни. Застъпва становище, че при разглеждане на делото не са допуснати твърдените нарушения по чл.348 от НПК. Моли да бъде оставена жалбата без уважение, а решението на САС – в сила.

В последната си дума, подсъдимият А. М. заявява желание да бъде отменено атакуваното решение и случаят да се разследва отново от независими разследващи.

ВЪРХОВНИЯТ КАСАЦИОНЕН СЪД, трето наказателно отделение, като обсъди доводите, релевирани в касационната жалба и тези в допълнението към нея, становището на страните от съдебното заседание и извърши проверка на атакувания въззивен съдебен акт в рамките на правомощията си, установи следното :

С присъда №18 от 14.06.2016 г., постановена по нохд №369/2015 г., Пернишки окръжен съд е признал подсъдимия А. М. за виновен в това, че на 01.02.2015 г. в [населено място], [улица], в механа „име“ умишлено умъртвил Д. К. С., поради което и на основание чл.115 и чл.54 от НК го е осъдил на петнадесет години лишаване от свобода, при първоначален „строг“ режим, като го е оправдал по първоначално повдигнатото обвинение по чл.116 ал.1 т.11 от НК, а именно убийството да е извършено по хулигански подбуди.

Зачетено е времето, през което подсъдимият е бил задържан под стража, както и времето, през което е бил с мярка за неотклонение домашен арест.

С присъдата подсъдимият е осъден да заплати на гр.ищец А. М. обезщетение за неимуществени вреди в размер на 25 000 лв., ведно със законната лихва и д.т. върху сумата.

В тежест на подсъдимия М. са възложени и направените по делото разnosки.

По протест на ОП- Перник /неподдържан от прокурора от САП/ и жалба на подсъдимия А. М., пред Софийски апелативен съд е било образувано внохд №800/2016 г., приключило с решение №331 от 12.07.2017 г., с което първоинстанционната присъда е била потвърдена изцяло.

Касационната жалба е ОСНОВАТЕЛНА.

На първо място следва да се отбележи, че оплакванията за неправилност и необоснованост на въззивното решение, не представляват касационни основания по чл.348 ал.1 от НПК, поради което всички наведени в тази насока доводи от защитника на подсъдимия М., както в жалбата и допълнението към нея, така и в хода по съществото на делото, не подлежат на обсъждане. ВКС многократно е имал случаи да отбележи, че касационната инстанция не е инстанция по фактите, а по правото, поради което неговото произнасяне е в рамките на установените от решаващите инстанции фактически обстоятелства, като той не може да ги променя и изменя. В този смисъл и искането на защитата за оправдаване на подсъдимия от ВКС, в рамките на така очертаните във въззивното решение фактически констатации, е невъзможно.

В правомощията на касационната инстанция е да провери правилността на процеса на формиране на вътрешното убеждение у решаващия съд при събирането, оценката и проверката на доказателствата, във връзка с изпълнението на задълженията му за обективно, всестранно и пълно изясняване на обстоятелствата по делото. Прочитът на мотивите към атакуваното въззивно решение разкрива, че апелативният съд, макар да е провел въззивно съдебно следствие, с цел изясняване на важни обстоятелства за правилното решаване на делото, предприетите от него мерки не са били достатъчни за разкриване на обективната истина, с което е допуснал нарушение на чл.13 и чл.14 от НПК.

Въззивният съд правилно е дефинирал, че основния спор по делото е дали инкриминираната вечер пострадалият Д. С. е носел със себе си нож, с който да е осъществил нападение по отношение на подсъдимия. От разрешаването на този спор пряко зависи правилното приложение на материалния закон.

По време на извършване на убийството на С. са присъствали две свидетелки и техните показания са подлежали на внимателна преценка и проверка. Обстоятелството, че едната свидетелка е съпругата на подсъдимия- св.Л. Д., а другата- жената, с която жертвата е живеела на съпругески начала- св.А. М., конституирана в качеството на граждански ищец и частен обвинител, обяснява наличието на противоречия в показанията им досежно редица факти, включително и относно притежанието на инкриминирания нож. Именно поради възможността страните в процеса да бъдат заинтересовани от изхода на делото, депозираните от тях изявления подлежат на внимателна преценка, съпоставка с останалите доказателства и проверка чрез други доказателствени средства. Това се отнася не само до показанията на гражданския ищец и частен обвинител, но и до обясненията на подсъдимия, а в конкретния случаи и до заявеното от свидетелката Д., която макар и да не е страна в процеса, е съпруга на последния. Както правилно е отбелязал и въззивния съд /стр.226-горе от въззивното дело/, не е достатъчна причина близостта на св.М. с пострадалия и нейното процесуално качество, за да се приеме а priori неистинност на показанията й. Противното би означавало по подобен начин да се третират и показанията на св. Д., а също и обясненията на подсъдимия. Не случайно, законодателят в разпоредбата на чл.14 ал.2 от НПК е разписал, че доказателствата и средствата за тяхното установяване не могат да имат предварително определена сила. Ето защо, тогава, когато са налице условия за евентуална заинтересованост от изхода на делото на страни или участващи в процеса лица, е необходимо детайлна и задълбочена проверка на техните показания. В изпълнение на това си задължение и за изясняване достоверността на показанията на св.Д. и св.М., които са в противоречие относно значимия за правилното решаване на делото факт „чие притежание е бил ножа“, въззивната инстанция е допуснала до разпит в качеството на свидетел А. И. и е провела такъв, както е извършила и повторен разпит на св.Х. Р.. Съгласно данните, предоставена от втория свидетел- в инкриминираната вечер пострадалият Д. С. е притежавал нож, който е бил изваждан по време на престоя им в заведението. Свидетелят е направил описание на ножа и го е разпознал при предявяването на вещественото доказателство- нож, като ножа, с който С. е бил в заведението. Св. А. И. е дал информация за това, че самият той в миналото е бил жертва на Д. С., който му е причинил тежка телесна повреда, нанасяйки му увреждания с нож, за което С. е бил осъден. / присъда №860/2006 г.,постановена по нохд №1041/2006 г. по описа на РС-Перник/. На свидетеля е бил предявен ножа, приобщен като веществено доказателство по настоящето дело, и в него той е разпознал оръжието на престъплението по нохд №1041/2006 г.

След като процесната вечер на масата на пострадалия Д. С., освен свидетелите М. и Р., са присъствали и други лица- К. М., С. М. и М. А. /факт безспорно установен/, въззивната инстанция е следвало да ги разпита относно коментираното дотук обстоятелство. Извършването на това процесуално-следствено действие е било абсолютно необходимо, поради следните причини: 1. в протоколите за разпит на свидетелите Р., М., М. и А. от досъдебното производство, приобщени по реда на чл.371 т.1 от НПК, се констатира използване на техниката *сору-paste* . Това с особена сила важи досежно свидетелстването им за факта, дали процесната вечер някой от тяхната компания е притежавал нож или друго оръжие. Когато съдът установи непълноти, неясноти или противоречия във фактическия материал, или пък е необходима проверка на обективността и достоверността на съдържанието на доказателствени източници, е длъжен да събере сам всички доказателства, независимо, че спрямо някои от тях е била проведена диференцираната процедура по чл.371 т.1 от НПК. Разкриването на обективната истина го изисква; 2. На още по-голямо основание е следвало да се проведе разпит на посочените свидетели- М., М. и А., за проверка на показанията на Р. и И., доколкото при преценката на заявеното от А. И. не следва да се забравя факта, че той е жертва на престъпление, извършено от пострадалия Д. С., а св. Р. е в отношения на сватовство с И.. Провеждането на непосредствен разпит на свидетелите К. М., С. М., М. А. освен, че ще допринесе за проверка на показанията на свидетелите Д., М. и Р., би внесъл яснота и по спорния факт, а именно чия собственост е инкриминирания нож.

На следващо място, интерес за делото биха представлявали и показанията на Д. М. /малолетен син на подсъдимия/, който е бил разпитван на досъдебното производство, като досежно възможността му да свидетелства в съдебната фаза на процеса, неговата майка- св.Д., се е позовала на разпоредбата на чл.119 от НПК. Следва да се направи опит от въззивния съд за разпит на този свидетел, разбира се при зачитане на разпоредбите на чл.119 и чл.121 от НПК.

Апелативният съд следва да положи усилия в процесуалната си дейност и да изясни обстоятелството дали, за да се излезе от заведението „име“ се минава покрай мястото, където е намерено вещественото доказателство нож, предвид противоречивата доказателствена информация за този факт.

Тъй като ВКС няма правомощия да събира и приобщава доказателства, освен в случаите по чл. 354 ал.5 изр. 2 от НПК, каквато не е настоящата хипотеза, същият не би могъл да санира пропускът на апелативния съд.

Налице е касационното основание по чл.348 ал.1 т.2 във вр. с чл.348 ал.3 т.1 от НПК. Това налага отмяна на въззивното решение и връщане на делото за ново разглеждане от Софийски апелативен съд, друг съдебен състав.

В хода на новото разглеждане следва да се отстранят констатираните нарушения- да се проведе пълно и всестранно изследване на обстоятелствата по делото /в смисъла, посочен в решението по-горе/, а след това се извърши прецизен анализ на всички доказателства и доказателствени средства в тяхната взаимна връзка и съвкупност, с цел разкриване на обективната истина .

По изложените съображения и на основание чл.354 ал.3 т.2 във вр.с ал.1 т.5 от НПК, ВЪРХОВНИЯТ КАСАЦИОНЕН СЪД, трето наказателно отделение

Р Е Ш И :

ОТМЕНЯВА решение №331 от 12.07.2017 г., постановено по внохд № 800/2016 г. по описа на Софийски апелативен съд, НО.

ВРЪЩА делото за ново разглеждане на същия съд, друг съдебен състав, от стадия на съдебното заседание.

РЕШЕНИЕТО не може да се обжалва.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ: 1/

2/